

Uredništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 9, pritličje.
Rokopisov ne vrača.

Poština plačana v gotovini.

Izhaja vsak četrtek
zjutraj in stane
poštino vred
celoletno 24 Din.
leta 12 Din, za
leta 6 Din.

Posamezna številka

21. štev.

Gornja Radgona, dne 24. maja 1923.

Upravništvo v Gornji
Radgoni, Spod. Griz
štev. 9, pritličje.
Telefon štev. 7.

Inserati: Ena šest-
stolpna petitvrsta
stane 1 Din 25 para.
Pri večkratni objavi
primeren popust.

Posamezna številka 75 p

V. leto.

1918 — 27. V. — 1923

Ob grobu jugoslovanskih mučenikov.

(Napisano ob priliki petletnice usmrtnice radgonskih žrtev. — 1918 — 27. V. — 1923.)

„Non omnis moriar!“

(Horac, ode. III. 30. 6.)

Zadnjo nedeljo v prelepem od rož in petja venčanem maju, dne 27. maja obhaja naša severna državna in narodna meja žalostno obletnico, katero bo najbrž naša nehvaležna javnost, ki se v svoji nezavednosti pusti le dvigati od hipov in sugestij, kot brezpomembno prezrla. Greh bi bil, ako bi „Murska Straža“ prezrla to obletnico, to je obletnico usmrtnice radgonskih žrtev. — Pet let! — Da, brez začudenja si povejmo: že pet let je minulo, v dobi človekovi kratko razdobje in vendar smo — pozabili. V onem mesecu leta 1918, ko je po vseh vojaških sodiščih jahala pošast prekega soda in je bilo divjanje avstrijskega militarizma na vrhuncu, je kakor blisk vznemirila vsako narodno čuteče slovensko srce vest: Naše fante streljajo... Upornike v Judenburgu, upornike v Radgoni, povsod, povsod kjerkoli je imel oholi tujec trenutno oblast.

Ob strašnih poročilih je naše dobro ljudstvo, dasi že takorekoč otopelo za vsako čustvovanje ob smrti in pokolju — molče stisnilo svojo trdo pest in se zaklelo na maščevanje! Ob vesteh, da streljajo naše fante je od strahu vse okamenelo. Vse je čakalo nečesa strašnega, kar ima priti, a nikdo ni vedel, da je kri, prelita na moriščih — glasen krik Abelove krvi, ki obtožuje Kajna, brata. In kakor s stigmo (užganim znamenjem) bratomorilca Kajna zaznamovani so se vlačili naduti in oholi avstrijski oficirji — naokrog in se rogali suženjskemu narodu, ki je bil brez zavesti in samospoznanja.

Kakor pred grozno nevihto smo stali takrat, pred nevihto, ki podira skale, ruši malike, ki jih je človek sezidal v duši in globoko zasadil v srce. In odtakrat je minulo pet let naše svobode, katere predhodnika sta bila strah za obstoj in nepopisna vojna grozota. Te strašne zgodovine slovenskega rodu ne bomo opisovali: preobilna je bila kri, prelita na bojnih poljanah in na moriščih, prestrma Golgata našega naroda.

Te dni bodo prenešene tudi kosti judenburških žrtev, o kateri smo našo javnost že dovolj obvestili. Dne 2. junija se vrši v Ljubljani slovesen pogreb zemeljskih ostankov herojev naše svobode.

Na pogreb in manifestacijo one zvišene jugoslovanske ideje, za katero je prelilo mnogo najboljših ljudi svojo kri in katera družu danes kulturno in politično tri jugoslovanske brate Srbe, Hrvate in Slovence, je vabljen ves narod. Vse politične stranke, kulturna društva, šole, omladinske organizacije, predstavniki oblasti, vsako dobro misleče srce in vsaka, s spoštovanjem do prilite krvi za našo svobodo navdana slovenska, hrvatska in srbska duša, ves narod si povabljen, da izkažeš zadnjo čast onim, ki so Te cenili višje od samega sebe in svojega življenja.

In mi? Naravno, da se bomo v teh zgodovinskih dneh spominjali onih, katerih žrtvovanje je rodilo za sad mogočen in svoboden razmah našega kulturnega udejstvovanja.

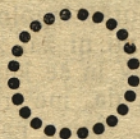
Obmejni Slovenci! Na spominski dan, dne 27. maja obnavljaj sleherni slovensko srce s tiho molitvijo prisego zvestobe slovenskemu narodu, zvestobo in ljubezen jugoslovanski državi, ki je mogočna čuvarica naše svobode. Naš spomin bodi posvečen herojem, ki so padli za svoje prepričanje, herojem, ki so mladi legli v zemljo, da so s tem blagoslovili temelj ponosni Jugoslaviji.

Vsa društva in organizacije naj prirede ta dan ali sledeče dni v svojem krogu predavanje o velepomembni obletnici. Posebno šolska vodstva bi storila z enako uredbo zelo domoljubno akcijo.

In še nekaj! Proč vsaj ta dan s politično mržnjo in predsodki, proč z osebnim sovraštvom istokrvnih bratov. Ob spominu, kateremu se klanjajo naša srca naj zamre vsaj ta dan vsako nasprotstvo: Bodimo bratje vsaj ta dan, dasi smo različnih načel in naziranj, vendar nam je ena misel, ena težnja skupna in ta je: Svobodni hočemo biti. —

O, da bi slovenska zavest ob spominu na slovenske grobove vsplapolala v mogočen plamen, ki bo vidljiv daleč preko močnih mej naše mile domovine.

Onim pa, ki so padli, da smo zamogli vstati mi, onim, ki položili svoje življenje na oltar domovine. pa kliče danes sleherni srce, sleherni cvetka divnega maja in sleherni ptičica, ki obletava zapuščene grobove: Večna slava!

Spominu radgonskih žrtev.

(1918 — 27. V. — 1923)

Vsi pravijo, da ste umrli, oj junaki,
a meni zdi se, da je še med nami
zavest in vaša pest jeklena, ki nas drami
z molitve tihe k boju s črnimi oblaki — — —.

Jaz v snu vas gledam: Angelje v plamenih znakih,
kako prihajate nam v zlato zarjo dneva,
v junaških licih sveto blaženstvo vam seva
kot jezdecem iz Razodetja na oblakih — — —.

Umrli ste... A vendar vekomaj živite...
Vi s svojo vero naša srca nam pojite
in v žile vlivate nam neustrašnost leva,
da naša duša glasno o svobodi peva. — —
O, niste nam umrli... Vi še živite
in k boju za svobodo pravo nas bodrite!

Roman Bendé.

Idealizem in gasilci.

Dogodki požarov, ki so s svojo tragiko ganejo naše duše, vzbujajo nam misli o delovanju gasilcev.

Naši gasilci so dobri možje, očetje, sinovi, trezni kmetje, obrtniki ali uradniki; le malo jih živi v posebno ugodnih razmerah, pač pa se večina njih trudi za vsakdanji kruh oziroma ubija z življenjskimi bridkostmi.

In vendar, glejte jih, brez plače, celo brez slave in največkrat celo brez priznanja hité vselej iz čistega človekoljubja, iz ljubezni do svojega bližnjega brez odlašanja gasit, reševati, pomagati. Kadar zapoje rog ono pretresljivo, žalostno melodijo, katero pozna vsak zemljan pod imenom požar, ko se oglasi iz stolpa tužni plat zvona; gasilec plane, pusti vse, se iztrga svojim ne vedoč, ali pride zopet srečen nazaj ali ne, ter teče, teče — na pomoč.

V tem hipu pozabi na vse, na ženo, otroke in na vse svoje družinske vezi, ter gleda pred seboj edini cilj: gasiti, reševati, pomagati.

Z vsemi svojimi močmi se vrže v plamen in dim, ignorira gozečo mu nevarnost, duši se, srce mu zastaja od napora in obdajajočih plinov, toda gasilec vstraja, vstraja do skrajnosti, dokler ga poveljnik siloma ne pozove k umiku.

Marsikateri teh junakov je izdihnil svojo plemenito dušo v težkem boju proti požaru, ali pa zadobil kal prerane smrti, zapustivši svoje v največji bedi.

Ali niso to idealisti, ki so v današnjih materialističnih časih, ko se vse drvi za koristolovstvom, v časih, ko se idealizem smeši — res redke izjeme.

Gasilstvo ni plačana služba, niti zabaven šport, nego je prostovoljno prevzeta, nevarna, težka, odgovorna a blagodarna dolžnost. Žalostno je le, da nekateri gasilnih društev ne priznajo v dovoljni meri, nego jih tu in tam zametavajo, da celo sovražijo.

Zdi se mi, da je prav, če se s hvaležnostjo ob obletnicah spominjamo gasilnih društev in onih vrlih mož in sinov, kateri so kljub nezgodam in v težkem boju za njih obstanek ostali skoz nebroj let zvesti večno lepi gasilski ideji.

Naši gmotno boljše podprti sloji, cvetoči denarni zavodi itd. naj bi se pri vsaki priložnosti spominjali gasilnih društev, ki so med potrebnimi društvi najpotrebnejša in med idealnimi najidealnejša.

Priznajmo, da je teh mož delo nepretrgano žrtovanje nesebično delovanje v občo korist. Dolžnost naša je, da jih moralno in materijelno podpiramo.

Še živi idealizem v teh srcih, katera so med poslednjimi, kjer ima plahi idealizem dandanes še svoje zatočišče; ako se zapro ta srca gorje idealizmu in — nam.

J. V.

Nabori leta 1923.

Razglas.

Glasom razpisa komande Mariborskega vojnega okruza z dne 7. majnika 1923 šte. 10445 bodo se vršili letošnji vojaški nabori v političnem okraju Ljutomer, kakor sledi:

I. V Apačah, gostilna Karla Fürst: dne 8. junija 1923: za občine Apače, Lutverci, Žepovci, Ščavnica, Plitvički vrh, Vratji vrh, Grabe, Podgorje; dne 9. junija 1923: za občine Nasova, Plitvica, Segovci, Vratjavas, Konjšče, Drobtinci, Žiberici, Črnci.

II. V Radincih, gostilna Rosenberger: dne 11. junija 1923: za občine Gornja Radgona, Radinci, Stanetinci, Orehovci, Zbigovci, Negova, Grabonoš, Galušak, Vučja ves; dne 12. junija 1923: za občine Šratovci, Rihtarovci, Hrastje-Mota, Črešnjevci, Ivanjci, Okoslavci, Kraljevci, Slaptinci, Bučecovci; dne 13. junija 1923: za občine Boračova, Kapela, Police, Murski vrh-Zasadi, Ivanjševci, Očeslavci, Sv. Jurij ob Ščavnici, Trbegovci.

III. V Ljutomeru, gostilna „Triglav“ (kakor lansko leto); dne 23. junija 1923: za občine Grlava, Kristanci, Cezanjevci, Bunčani, Iljaševci, Moravci, Križevci; dne 25. junija 1923: za občine Lokavci, Pristava, Ljutomer, Veržej, Boreci, Bolehneci, Mala Nedelja; dne 26. junija 1923: za občine Cven, Noršinci, Kamenščak, Staranovavas, Logarovci, Godemarci; dne 27. junija 1923: za občine Presika, Slamnjak, Staracesta, Ključarovci, Radoslavci, Branoslavci.

Uradovanje naborne komisije se začne ob vsakem nabornem dnevu točno ob 7. uri zjutraj. Nabora se morajo udeležiti:

1.) Vsi rekruti letnika 1903, kateri so vpisani v rekrutni spis in sicer principijelno z ono občino, v kateri so vpisani. Samo v slučaju, da bi moral rekrut daleč potovati in bi mu to povzročilo stroške, se dovoljuje, da se udeleži z ono občino, kjer stalno živi.

2.) Vsi privremeno (začasno) nesposobni rekruti letnikov 1899, 1900, 1901 in 1902 in sicer po seznamu, ki je že doposlan občinam.

3.) Vsi obvezniki do 38. leta starosti, ki še niso bili rekrutovani iz kateregakoli vzroka in niso radi tega predpisani rok odslužili.

4.) Vsi obvezniki, ki so letos 31 let stari, to so vsi v letu 1892 rojeni in so bili pod Avstrijo začasno nesposobni. Za začasno nesposobne se smatrajo oni, ki so bili pri črnovojniškem pregledu za črnovojniško službo za nesposobne kvalificirani in oni, ki so bili pri naborni komisiji z izrekom „za črnovojniško in pomožno službo nesposoben“ kvalificirani.

Obvezniki, z kvalifikacijo „za vsako službo nesposoben, se izbriše“ so stalno nesposobni in se nabora ne udeležijo. Dalje se ni treba nabora udeležiti invalidom, ki so bili v letu 1921 in 1922 vnovič pregledani in ocenjeni.

Izrecno se opozarja na to, da se bodejo obvezniki, ki ne pridejo na nabor, smatrali za sposobne in se bodejo kot taki razporedili v jedinice dotičnega poziva.

Vsi naborni obvezanci morajo priti pred naborno komisijo v snažnem stanju, čedno umiti, s snažnim perilom in obleko ter popolnoma trezni. Palic ali drugih sličnih predmetov rekruti ne smejo nositi k naboru.

Morebitni prestopki bodejo se strogo kaznovali.

Nabora se smejo po lastni volji udeležiti:

1.) Vsi obvezniki I., II. in poslednjega poziva, ki mislijo, da so postali nesposobni za vojaško službo.

2.) Oče jedinega sina, ki se rekrutira, ako ga namerava oprostiti in ako misli, da je on (oče) za delo in upravo nesposoben.

3.) Vsi moški rekrutove družine v starosti od 18 let naprej, ki so za delo in upravo nesposobni, in je rekrut edino za delo sposobna moška oseba v družini, ako se namerava rekruta oprostiti.

Knjižna tombola Jugoslovenske Matice.

Žrebanje se vrši na sledeči način: Trije odborniki pokrajinskega odbora Jugoslovenske Matice imajo nadzorstvo pri žrebanju, ki začne v petek, dne 25. majnika. Ta dan se potegneta prvi dve številki, ki se priobčita potem v soboto, odnosno nedeljo v vseh slovenskih dnevnikih. Kdor je zadel obe številki v eni vrsti, pošlje tombolsko karto v kuverti na naslov: Jugoslovenska Matica v Ljubljani. Odsek kontrolira pravilnost tombolske karte in izžrebane številke ter odda naročilo Matični knjigarni v Ljubljani, da odpošlje takoj dobitke na naslov, ki je pridejan dotični tombolski karti. Naslednji petek, dne 1. junija se vleče tretja številka. Ta se ravno tako priobči v vseh dnevnikih in vsi oni, ki so sedaj izmed treh zadeli dve številki v eni vrsti, pošljejo tombolske karte z natančnim naslovom opremljene v Ljubljano. Tako bodo najbrže izčrpane vse ambe.

V petek, dne 8. junija vleče se četrta številka. Na vrsto pridejo dobitki terna s tremi številkami v eni vrsti. Postopek isti kakor zgoraj.

V petek, dne 15. junija se vleče peta številka. Na vrsto pridejo dobitki tern in kvaterne s tremi odnosno štirimi številkami v eni vrsti.

V petek, dne 22. junija vleče se šesta številka. Na vrsto pridejo kvaterne in tudi že činkvini, to je 5 števk v eni vrsti.

V petek, dne 29. junija vleče se 7. številka. S to številko bodo gotovo že izčrpani vsi činkvini. Postopek za sprejem dobitkov vedno isti.

V petek, dne 6. julija vlečejo se od 8. do 15. številke. Možno je, da bo tu izžrebana že prva tombola.

Roman Bendé:

Čudotvorna pijača.

(Kmečka burka v štirih dejanjih, prirejena po humoreski iz moje mladosti.)

(5. nadaljevanje.)

Miha: (se obotavlja) No, kaj se je zgodilo... Težko vprašanje na ta odgovor, namreč moja stara, moja boljša polovica namreč, saj jo poznaš. — —

Peter: Seveda jo poznam. Ali ti je revica zbolela? Sicer se veliko bolj razumem na krave in svinje, vendar sem tega mnenja: Če zamorem živini rešiti življenje, zakaj ne bi pomagal tudi bolnim ljudem. Imam že lepe uspehe!

Miha: O, da bi tudi pri njeni bolezni imelo tvoje zdravilo uspeh, ne vem, kaj bi ti dal od veselja.

Peter: Ah, pustiva to. Le zaupaj se meni in veruj, da ti bo pomagano. Plačilo naj sledi še-le dobremu uspehu!

Miha: (nekoliko se obotavlja) Moja stara — moja — stara, saj jo poznaš — veš, ona je sicer zdrava, še preveč zdrava, pa me bije, da me je strah!

Peter: (neha jesti) Česar ti vsega ne poveš, Miha. To mi je novo. Kar čudim se tvoji nepričakovani novici. (Zmaje z glavo)

Miha: Se imaš tudi čemu čuditi. Veš, to ni ženska, je sam nevemkajbižerekel. Danes je bila, kakor od zlodja in ne samo danes. Nabila me je, kakor večkrat. Sklepal sem na tihem in

sklenil že tisočkrat, da se pustim ločiti, ali pa ji uidem —

Peter: Počasi, Miha! Mlad si še. Temu pa se bo dalo pomagati. Le potrpi in zaupaj name in bodi prepričan, da bo vse bolje. Samo ubogati mi moraš vse, kar ti povem in naročim, do besedice vse moraš izpolniti!

Miha: Nič mi ni žal za celih sto težkoprihranjenih dinarjev in še kaj dodam od masla ali svinjine, samo, da me rešiš, Peter. Ti si moja edina rešitev. Komu naj grem? Če grem k sosedom, se mi smejiyo, ženske se norčujejo iz mene, župnik držijo z njo, pa me še kregajo, kaplan pravijo, da je potrpljenje božja mast, stari puščavnik pod Vrhom mi svetuje, naj molim, kadar začne regetati; meni se to ne zdi spodobno. Nekdo drugi — posebno pameten mi je svetoval, naj denem v usta požirek vode ali vina, ko začne klepetati in zmerjati in držim tako dolgo v ustih, da ne odneha intakodalje. Vsi si brijejo norca iz mene. Zdi se mi, dragi Peter, da me je ta babnica zacoprata. Vedno kriči, tupatam me nabije in če bi se drznil, da bi ji vrnil mlo za drago, nimam poguma, pa nimam. Vse zastonj. Če sem tiho in trpim, pa me je sram pred samim seboj, ker nosim hlače. Zato sem se obrnil na tebe, Peter, ker gre o tebi glas po vsej dolini, da vsepovsod pomagaš, kjerkoli je le mogoča še kaka pomoč.

Peter: Le potolaži se, poguma, korajže ti manjka, ljubi moj Miha. To je vse. To pa ni najhujše. Temu se da pomagati. Samo zaupaj, morda si prišel v pravo kovačnico!

Miha: (vsklikne veselo) Sam Bog te naj blagoslovi, ako mi moreš pomagati, Peter. Cela

dolina govori o tebi, kako vsem pomaga tvoja umetnost. Kakor rečeno: Sto težkoprihranjenih dinarjev ti dam, ako se ti posreči in še kaj po vrhu. Lepo te prosim; ti si moja edina svetla nada, moj zadnji up. Ako mi to pomagaš, uidem od te babnice, samo, da se rešim!

Peter: Saj ni treba, tako naglo in toliko! Dvajset je zadosti. (Zamahne z roko) Malo silno pa bo radi zdravila. Če ga ne rabiš pravilno in natančno po mojem predpisu, je vse zastonj! Ves moj trud bi splaval po vodi! Predvsem moraš brezpogojno zaupati mojim navodilom!

Mihec: Bodi le brez skrbi, Peter. Jaz te ubogam in izpolnim do pičice vse, karkoli mi boš naročil. Spil bom vsako zdravilo, pa četudi bi mi predpisal „tinto“ ali pa tekoči „šmir“ samo, da se rešim vsega hudega na tem svetu!

Peter: Ne bo tako hudo. Pa poslušaj, Miha: V letih si in zato ti predvsem polagam na srce, da je moje zdravilo velika skrivnost, hočem reči stroga tajnost in mi moraš dati častno besedo, da živi duši ne zineš niti besedice o celi stvari. Ker te poznam kot moža poštenjaka, ti zaupam. Tvoje vloge v igrari pri Sv. Petru se mi vedno tako dopadejo in zato hočem izjemoma tebi pomagati iz nesreče. Poleg vsega pa je moje zdravilo tudi edino zdravilo; če to ne pomaga, je vse drugo zastonj! In to zdravilo ti lahko skuha samo en človek na svetu in — to sem: jaz!

Miha: (zakriči vesel) Peter, o, dragi, ljubi Peter, daj, daj, daj — naj stane kar hoče!

(Dalje prihodnjič.)

Naslednji petek, dne 13. julija potegne se 16. številka ter bodo skoro gotovo izžrebane s to številko vse to mbole.

Vse dobitke odpošlje po pošti Matična knjigarna v Ljubljani popolnoma brezplačno za onega, ki je dobitnik zadel.

Ambo zadene oni, ki ima na tablici v eni vodoravni vrsti 2 številki, katere so bile vlečene. Terna: kdor ima tri; kvaterna: kdor ima štiri; činkvini: kdor ima pet vlečenih števil v eni vodoravni vrsti. Tombolo ima oni, na čigar tablici so vlečene vse številke.

Tablica (2 Din komad) niso drage. Sežite pridno po njih.

Politični pregled.

Političen položaj je neizpremenjen. Pogajanja z radikali so v najlepšem razvoju. Izgledi so na jezo centralistov najugodnejši. Pamet zmaga nad frazo in nasilno politiko. — **Centralistični demokrati** sleparijo ljudstvo s tem, da je baje SLS šla v -- vladu. Laž pa ima vedno, tudi topot kratke noge. Očitek, da se je SLS prodala Srbom (!?) in je raditega kriva draginje, davkov in krivic je zloben in obenem neumen. Take politike so zmogni samo podleži. Sicer pa jim tudi to ne pomaga. Prihodnje volitve bodo pomedle z zadnjimi ostanki koruptnega centralizma. — **Redukcija uradništva** se izvršuje tako, da ostanejo nevalificirani ljudje na svojih mestih, kvalificirani in taki z večletno službo pa se odpuščajo. — Mi vedno povdarjamo in še bomo: Vsaka krivica se maščuje. — **V Belgradu** se v politiki ni dosti premaknilo. Zboroval je ves čas verifikacijski odbor, ki je nudil dosti materiala, s kakšnimi sleparijami so delali zlasti demokrati (liberalci), da bi dobili čimveč poslancev. Vsled teh sleparij je verifikacijski odbor tri demokratske mandate razveljavil in se bodo za tista volivna okrožja vršile nove volitve. Znano je, da sta se pritožila tudi dr. Žerjav in dr. Kukovec, ki bi rada prišla v narodno skupščino, pa jima je spodletelo. — **Ministrski svet** je dalje sklenil, da se število uradništva zmanjša. S tem naj bi se dobilo primerno kritje za uradniške doklade. Ko bi hotela vlada ukiniti nepotrebne komisije doma in zlasti v inozemstvu in prepovedati milijonske provizije pri državnih dobavah, bi bile kase kmalu polne brez zvišanja davkov. — **Seja narodne skupščine** se je vršila pretekli torek. — **Radič hoče najprej volitve.** Sporazum je naša politika, ni pa to naša taktika. Za vse Srbe in tudi za Pašiča je pa sporazum taktika. V zadregi je to dobro. Mi bomo isto napravili pri prihodnjih volitvah, ki bodo prišle na jesen, če pa jih ne bo, jih bomo izzvali. Mi bomo povzročili, da bo sporazum tudi za Srbe politika, ne pa taktika.

Dopisi.

Glasom obvestila Ekspoziture okraj glavarstva v Gornji Radgoni je vsled odloka avstr. okraj glavarstva v Radgoni vsakaka, tudi najmanjša prireditelj v proslavo 5. letnice usmrtilve 8 jugoslovanskih vojakov „radi redu in miru“ prepovedana. — **Mero-dajni narodni krogi** naj si to srčno surovost, ki je dokument najnižje kulturne stopnje, dobro zapomnijo!

Gornja Radgona. (Nesreče.) Vodja boln. blagajne in načelnik tukajšnjega Gasilnega društva g. Karl Šalomon si je po nesreči nalomil nogo v gležnju. Ostati mora nekaj tednov v postelji. Vrlemu in marljivemu društveniku želimo skoro okrevanje. — V torek, dne 22. t. m. se je prevrnil voz g. Fekonje iz Očeslavec ter je imenovani zadobil težke notranje poškodbe na nogi. Vzrok: Splašen konj. — Znamenita obletnica je gotovo petletnica usmrtilve 8 slovenskih vojakov v mestu Radgoni. Kakor znano, so grobovi narodnih žrtev razun enega, popolnoma zapuščeni. Te dni se bo vršil tudi prevoz judenburških žrtev, nakar smo javnost že opozorili. Netaktno bi bilo, ko bi na dan 27. maja tukajšni Slovenci ostali hladni in brezbrizni za to velevažno obletnico. — Pričakuje se, da bo vsa navodila pravočasno izdala podružnica Jugosl. Matice. — Čitajte današnji uvodnik! Kdor pa grobov radgonskih žrtev ne pozna, naj čita Slov. obmejni koledar za l. 1923 (dobi se v Panoniji) na str. 37/40 — ali pa si naj ugleda pod velikim brezovim križem mestnega pokopališča najrevnejše grobove. — Dekliška zveza za gornjeradgonski okraj naznanja, da priredi na Telovo ob 3. uri popoldan v dvorani Posojilnice v Gornji Radgoni petdejansko igro „Zmaga Najsvetejšega zakramenta“, h kateri se vabijo vse družbenice, njih stariši in sploh prijatelji

dekliške Marijine družbe. Vstopnina je izredno nizka, tako, da je vsakomur omogočen vstop k predstavi. Sedeži prve vrste 3 Din, 2. vrste 2 Din, tretje vrste 1 Din, stojišča 50 para. — Pridite mnogoštevilno! Odbor. — Za proslavo spomina usmrtilve radgonskih žrtev je odbor podr. Jugoslov. Matice na inicijativo našega uredništva sklenil, da se za gotov dan povabijo zastopniki vseh društev k sv. maši zadušnici, da se naprosijo šolska vodstva, da predavajo šolski mladini o nacionalnem pomenu obletnice in da se grobovi skromno okrase. Za dostojno okrasitev dragih nam grobov je poskrbljeno od pristašev vseh strank. Vse podrobnosti bo objavila Jugoslov. Matica potom okrožnice.

Ljutomer. Na gostiji g. Franca Hujsjak in Julčke r. Škrobar na Podgradju so darovali velikodušni gostje na predlog g. Drago Novaka za Katoliški dom v Ljutomeru 383 Din, za kar se jim društveni blagajnik pristočno zahvaljuje. Mlademu paru pa obilo sreče na poti življenja!

Ljutomer. (Prireditelj) Bralno društvo za Ljutomersko okolico je priredilo ob Binkoštnih praznikih zanimivo zgodovinsko igro „Cvetina Borograjska“. Ker ima društvo svoj oder v malih prostorih in je bilo oba praznika polno natlačeno občinstva, se bode igra na splošno zahtevo občinstva v tretjič predstavljala na Telovo dne 31. majnika točno ob 4. uri popoldne: Vstopnice se dobijo v prodajalni Konsumnega društva v Ljutomeru.

Grezovščak pri Ljutomeru. V naši divni dolinici se je vršila na binkoštni ponedeljek srebrna poroka Martina in Katarine Robinščak v ožjem krogu svojih otrok, sorodnikov in prijateljev. Vrli gostje so se spomnili tudi ubožne šolske mladine ter so nabrali za Podporno društvo narodne šole v Ljutomeru 76 Din. Bog plačaj vsem darovalcem. Slavlencema obilo blagoslova do zlate poroke! Živijo!

Mota pri Ljutomeru. Zahvala orožnikom Ljutomerske postaje. V noči od 8. do 9. t. m. mi je bilo ukradeno približno 60 kg zabeli in 40 kg svinjskega mesa z posodo vred. Naznanil sem tatvino Ljutomerski orožniški postaji, katere je takoj odposlala dva orožnika po zasledovanju, katerima se je posrečilo že v teku 12 ur najti zabelj in meso s posodo, žalibog dosedaj pa še ne storilca, kateremu pa še itak tudi sledijo. Čutim se toraj dolžnega, da izrečem na tem potu mojo najsrčnejšo zahvalo gospodoma orožnikom za njihov trud in vstrajnost ker trpel bi drugače škodo čez 16.000 K. Matej Arnoš Mota.

Šratovci. Ker so se nekateri iz zadnjega poročila o požaru pri g. Rožmanu čutili nekako zapostavljene, pojasnujemo javnosti, da je na mesto nesreče kot prva prihitela orehovska požarna bramba, potem gornjeradgonska, kateri je seveda nagajala slaba brzgalna in gasilci iz Hrastja-Mote. Vsa društva so z vzorno disciplino stopila v naporno delo. Povdarjamo, da se ni hotelo z našim zadnjim poročilom nikomur delati krivica. (NB. Uredništvo prosi, da v bodoče načelniki požarnih akcij poročajo listu o sličnih slučajih, ker se taka poročila ne dajo kratko izmisliti. — Uredn.)

Prijatelji človekoljubnega gasilstva naj se, zavedajoč se velike, požrtvovalne in življenju nevarne naloge gasilstva v polni meri žrtvujejo, da bo 40 letnica gornjeradgonske požarne brambe kar najlepše uspeša. Pojdite nabirateljem darov in članom pripravljalnega odbora v vsakem oziru na roko!

Ljutomerske novosti. Katoliški dom. Končno bo vendar ideja „Katoliškega doma“ postala gotova stvar. Z zidanjem se prične menda že to poletje in se misli to leto tudi dogotoviti. S to stavbo bo kronano 25 letno delovanje našega Bralnega društva, ki je vzgojilo veliko število naših mož v pravem krščanskem duhu in v narodni zavesti in ki sedaj zavzemajo različna važna mesta v gospodarskih korporacijah in obč. zastopih. Upamo, da se bodo le-ti moške tudi skazali hvaležni s svojo blagohotno pomočjo pri gradbi „Doma“. — Kdo bo nadučitelj? Časopisi poročajo, da se poteguje za to mesto na naši šoli neki tujec, ki skoraj gotovo tudi ne pozna naših razmer. Bodisi, da so te vesti točne ali ne, vsekakor je treba merodajne faktorje na nekaj opozoriti. Če jim ni za tega, naj brž napravijo prošnjo zanj. Nasprotno pa naj napravijo na višjo šolsko oblast najogorčenejši protest proti tistemu, ki bi ga v resnici radi imeli. Boste videli kaj se bo zgodilo, kajti svet je dandanes tudi narobe. Samo treba je znati se orijentirati. — „Micka Kovačeva, pila nič plačala“. V eni zadnjih števil ste g. urednik vprašali, kako se naj imenuje tak človek, ki nekaj kupi, a ne plača? Škoda, da ni več našega Miklošiča ali pa Stanka Vraza med živimi. Ta dva bi gotovo znašla primeru „tituluš“ za take Zanemarnjakoviče in si zaslužila obiljubljeno nagrado. Zaenkrat naj takim naročnikom, ki jim je Micka Kovačeva vzor umnega gospodarstva,

napiše upravnistvo poleg pravega imena sledeči časten naslov: „vulgo pl. Porge Nemplačatjus“. Pravijo, da je takih ljudij „do Gradca dosti“. Tudi v drugih slučajih. Sem spada tudi železniška uprava, ki gradi pri nas železnico na še neplačanih zemljiščih. Ljudje žive vpričo tega dejstva v veri, da bodo dobili zemljišče plačano takrat, kot vojno posojilo, po domače povedano: ko bo plačal vrabec proso. Toraj merodajne oblasti glejte, da si v tem oziru priborite nazaj dobro ime stem, da plačate prizadetim, kar jim gre. Isto velja tudi vsem drugim, ki jim ta „süha žganica“ ne tekne. — Iz Slamnjaka. Na mesto odstopivšega g. Al. Rakovca je bil v nedeljo, dne 17. maja izvoljen županom g. Tomaž Lipovec, posestnik na Podgradju. Županovati dandanes baje ni posebno prijetno. — Ne zavednost. Poznam še mnogo hiš, kjer nimajo naše „Murske Straže“, ki je naše lokalno glasilo. Ob prvi priliki si bomo ogledali tiste gostilne in javne lokale, kjer naideš vse polno drugih listov, a domačega ni. Čas je že, da se vzdramijo nekateri. Torej: Na plan! — Ne delajmo preleški metropoli sramote.

Tedenske novice

Prekmurski sejmi. Okrajno glavarstvo v Murski Soboti objavlja: Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani je z odlokom z dne 5. maja 1923, št. 2663 podelilo občini Bogojina v Prekmurju poleg dosedanjih 2 sejmov 15. maja in 4. septembra še pravico do nadaljnjih treh letnih kramarskih in živinskih sejmov za konje, govedo in drobnico dne 15. februarja, 20. marca in 15. novembra.

Društvom in organizacijam. Odbor za prevoz judenburških žrtev opozarja vsa društva, organizacije in korporacije, v Ljubljani in po deželi, da se izvrši izkop žrtev v Judenburgu dne 29. maja, nakar se rakve z žrtvami takoj prepeljejo v domovino, tako, da se pogreb v Ljubljani preoviden vrši dne 2. ali 3. junija. Odbor upa, da bodo vse naše narodne in kulturne organizacije, gospodarske in stanovske udruženja s svojo mnogoštevilno in slavnostno udeležbo pri pogrebu pokazala, da se zavedajo, da je razmah našega kulturnega udejstvovanja sad, ki je vzklik iz krvi onih žrtev, ki so padle v boju za našo svobodo. — V dneh prevoza in pokopa judenburških žrtev mora celi narod s tiho molitvijo obnavljati prisego zvestobe državi, ki je čuvarica naše svobode, v pobožnem spominu se moramo klanjati onim ki so padli, da smo mi ustali.

Molitve za dež. V vseh belgrajskih cerkvah so se v nedeljo vršile molitve za dež. V belgrajski pravoslavni stolni cerkvi je opravil tozadevne molitve sam patrijarh. — Tako poročajo „Jutranje Novosti“. Če bi se vršile molitve za dež v slovenskih cerkvah, kaj bi to bilo vpitja o klerikalizmu in o poneumnjevanju ljudstva. Ker pa so molili za dež v Belgradu v pravoslavnih cerkvah, se slovenska „inteligenca“ seveda ponižno klanja... Kako se pravi temu?

Prepoved orožja. Pokrajinska uprava je prepovedala nositi orožje vsem, ki niso še 30 let stari razen onim, ki so ga po svoji službi upravičeni nositi. Naredbe je naperjena proti orjuncem, ki pa bodo kljub temu nosili orožje.

Kadilci, pozor! Ljubljanska tobačna tovarna razglašja v „Uradnem listu“ in v „Slov. Narodu“ od 15. maja 1923 sledeče: „Dne 18. junija t. l. se bo na ustni dražbi prodalo ca 1600 centov bukovega listja. Pogoji dražbe so objavljeni v „Uradnem listu“ ter so na vpogled v ekonomiji tobačne tovarne v Ljubljani.“ Odkritosrčnost nam monopolne uprave nam je všeč. Sedaj vsaj vemo, kaj kadimo v državi SHS!

Za 5.534,108.230 (nad 5 1/2 milijarde) dinarjev bankovcev je v obtoku. Prejšnji teden jih je bilo za približno 75 milijonov manje. Posledica zvišanega obtoka se je takoj pokazala na borzah, kjer je vrednost dinarja nekoliko padla.

HRANILNICA IN POSOJILNICA v RADINCIH

r. z. z. n. z.

obrestuje vloge z 5% od sto, || daje raznovrstna posojila in
vezane vloge tudi višje, || izplačuje dvige brez odpovedi.

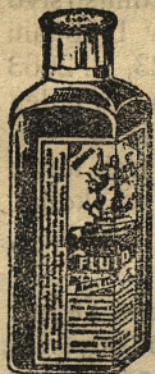
račun ček. urada št. 12.168

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki ve, kako je neugodno, ako se nevedno nikdar pravega časa. Znana tvrdka ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 952, Slovenija, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdor kupi pri Suttnerju uro, je siguran, da poseduje najboljši stroj, ter si prihrani s tem jezo in popravilo. Krasni cenik tvrdke Suttner vsebuje še veliko izbiro tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin.

Treba da Fellerjev Elzafluid Povsod kupiti morete!

Ako ustanovite, da Fellerjev pravi Elzafluid kje nemorete dobiti, prosimo sporočite, takoj dobite sporočilo za Vas najugodnejše mesto, kje se prodaja

**TO JE NAJBOLJŠE,
KAR SEM KEDAJ OKUŠALI!**

Pravi Fellerjev Elzafluid kot dobrodejno sredstvo za drgnjenje! Za ude! Za vrat! Za glavo! Za zob! Za negovanje kože! Kot kosmetikum! Za negovanje ust! V zimi! V letu! Pri tisoč priložnostih pokaže se blagodelujoč, bolečine lajšujoč, koristen in mnogostransko uporabljen. Je veliko množejši in bolj delujoč kakor francosko žganje in najboljšo sredstvo te vrste! Nekoliko kapljic zadostuje, da tudi vi rečete:

**TO JE NAJBOLJŠE
KAR SEM KEDAJ OKUŠALI!**

Skupaj s pakovanjem in poštino stane:

3 dvojnat ali 1	špecialna steklenica	24 Din
12 dvojnatih „ 4	špecialne steklenice	84 „
24 „ „ 8	špecialnih steklenic	146 „
38 „ „ 12	„ „	208 „

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na: EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatr št. 326, Hrvatsko.

Eksportna tvrdka

PROBST

v GORNJI RADGONI

kupuje stalno

JAJCA

po najvišji dnevni ceni!

Izletnikom iz Gornje Radgone in okolice se priporoča naša gostilna v Lutvercih. Za izvrstna vina in jedila je vedno preskrbljeno.

Norddeutscher Lloyd, Bremen

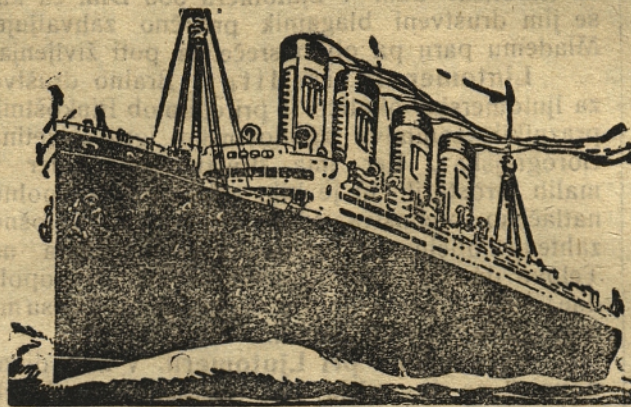
(Severonemški Lloyd)

Vsem Amerikancem najbolj poznana parobrodna družba.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Hrv. Slav. Gospodarsko društvo v Zagrebu.

Brzjavi: Nordlloyd, Zagreb.

**Poslovalnica
v Zagrebu:**

Viator konačište, pri
državnem kolodvoru.

**Podružnica
v Beogradu:**

Obiljež venac 10.

**Podružnica
v Ljubljani:**

Eduard Tavčar,
Miklošičeva ulica.

**Podružnica v
Vl. Bečkerek:**

Johann Graf,
Cara Dušana ulica.

Proda se hiša

z 4 sobami, čez 1 oral
zemlje, stavbeni prostor,
15 minut iz Maribora.
Stanovanje za kupca takoj.
Cena 270.000 K. Več
pove Franc Damiš,
Zrinskega ulica 1.
Studenci pri Mariboru.

Kdo?

ima kaj za prodati ali
hoče kaj kupiti, naj
inserira v „Murski Straži“,
najbolj razširjen list v
Prekmurju, Murskem
polju in Slov. gorinah.

Toliko jajc
mi znesajo moje
kokoši, da je
veselje. Najrajši
jih prodam

RATNIK-u

**v GORNJI RADGONI
SPODNJI GRIS št. 12**

kateri plača po najvišjih
dnevni cenah.

Kupuje tudi vinski kamen
po najvišjih dnevni cenah.

Amerikanske zapuščine

naših državljanov, kakor tudi vse druge
zadeve z ameriškimi oblastmi rešuje
z uspehom najhitreje in najceneje

UNIVERSAL obl. konc. pro-
metna pisarna
v Mariboru, Aleksandrova c. 28

Dopisujemo tudi v madžarskem in vseh
drugih evropskih jezikih.

MESNICA IN PREKAJEVALNICA

IVAN VAUPOTIČ

Gornja Radgona, Spodnji Gris št. 19.

Priporoča vse vrste klobas
lastnega izdelka kakor:

Šunkarice, krakovske, brun-
šviske, hrenovke, kranjske, moz-
tadella in posebne vrste klobase.

Priporoča tudi vse vrste mesa, kakor
prekajeno in sveže svinjsko, telečje
in goveje, ki se dobi vsak dan
po najnižjih dnevni cenah.

Priporoča tudi sveže laško pivo in črno
pivo (Bockbier) v steklenicah in sodčkih.

Transport klobas, mesa in
piva na veliko in malo za
gostilničarje in trgovce.

Fina hidraulična preša

z dvema cilindroma za prešanje olja je za
prodati pri Konrad Wernig v Ormožu.

Prodajalka

zmožna knjigovodstva in slo-
venskega in nemškega jezika
se takoj sprejme pri gosp.
Benjaminu Dibelčar v Gornji Radgoni. Plača
po dogovoru. Nastop službe takoj!

Obmejni Slovenci!

Zbirajte

za Obmejni tiskovni sklad!

Posojilnica v Gornji Radgoni

r. zadr.
z n. z.

sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti pripisuje brez posebnega naročila koncem decembra vsakega leta h kapitalu; sprejema od svojih strank kot vloge hranilne knjižice in plačuje za nje terjatve drugih denarnih zavodov; daje posojila na vknjižbo, na poroštvo, menice, tekoče račune, vrednostne papirje, raznovrstne trgovske kredite, akreditive pod najugodnejšimi pogoji in najnižji obrestni meri; dela prošnje za vknjižbo posojil brezplačno; Rentni in invalidski davek plačuje posojilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem; posreduje pri izmenjavi tujih valut (tujega denarja), vnovčuje čeke ter izvršuje vsakovrstna nakazila; daje vsa v denarno stroko spadajoča pojasnila in kreditne informacije brezplačno.

Uradne ure vsak delavnik od 8. do 12. ure.

Uradni prostori v lastni hiši, glavna cesta št. 40 ob kolodvoru.

Račun poštnege čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. — Telefon št. 3.